

Na podlagi drugega odstavka 52. ter drugega in sedmega odstavka 53. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom za okolje in prostor

PRAVILNIK o biotičnem varstvu rastlin

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa:

- seznam domorodnih in tujerodnih vrst organizmov za biotično varstvo rastlin;
- pogoje za vnos, gojenje in uporabo domorodnih in tujerodnih vrst organizmov za biotično varstvo rastlin;
- pogoje glede strokovne in tehnične usposobljenosti oziroma pogoje glede prostorov, opreme in kadrov za vnos, gojenje ali uporabo domorodnih in tujerodnih vrst organizmov za biotično varstvo rastlin in
- vsebino vloge za izdajo dovoljenja za vnos in uporabo tujerodnih vrst organizmov oziroma za gojenje koristnih organizmov.

2. člen (neuporaba določb tega pravilnika)

Določbe tega pravilnika se ne uporabljajo za vnos in uporabo mikroorganizmov, ki jih urejajo predpisi s področja fitofarmaceutskih sredstev. Ti mikroorganizmi so določeni na seznamu aktivnih snovi v fitofarmaceutskih sredstvih iz priloge I Direktive Sveta 91/414/ES z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet (UL L št. 230 z dne 19. 8. 1991, str. 1, z vsemi spremembami).

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- **koristni organizmi** so domorodne ali tujerodne vrste organizmov, kot so živi naravni sovražniki, antagonisti ali kompetitorji ali njihovi produkti, in drugi organizmi, ki se morejo sami razmnoževati, vključno s tistimi, ki so pakirani ali formulirani kot komercialni proizvod, za biotično varstvo rastlin;
- **vnos koristnega organizma** je vsaka uporaba koristnega organizma na območju, kjer ni znano, da je navzoč ali je naravno navzoč (doselitev);
- **naselitev** je vnos koristnih organizmov v ekosistem, v katerem organizmi te vrste niso bili nikoli navzoči;
- **uporaba koristnih organizmov** je izvajanje ukrepov zdravstvenega varstva rastlin v kmetijstvu in gozdarstvu s koristnimi organizmi;
- **gojenje** je namnoževanje koristnih organizmov v nadzorovanih pogojih na podlagi izdelanega protokola gojenja koristnih organizmov, ki zagotavlja, da vrsta ne spremeni svojih fizioloških in morfoloških lastnosti;

- **trženje** je vnos koristnih organizmov iz držav članic EU, vnos iz tretjih držav in prodaja oziroma vsakršna prepustitev tretji osebi;
- **uporabnik** je imetnik rastlin ali rastlinskih proizvodov, ki izvaja ukrepe zdravstvenega varstva rastlin na način biotičnega varstva rastlin;
- **profesionalno gojenje koristnih organizmov** je, če oseba goji koristne organizme z namenom trženja oziroma za lastno uporabo v tržni pridelavi rastlin.

4. člen **(seznam koristnih organizmov)**

(1) Koristni organizmi, katerih vnos, gojenje in uporaba je, v skladu s tem pravilnikom, dovoljena v Republiki Sloveniji, so razvrščeni v seznam domorodnih in seznam tujerodnih vrst organizmov.

(2) Seznama iz prejšnjega odstavka vodi Fitosanitarna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Uprava) na podlagi rezultatov raziskav, strokovnih oziroma znanstvenih člankov ali drugih uradnih dokazov in seznama koristnih organizmov Evropske organizacije za varstvo rastlin, standarda za fitosanitarne ukrepe o varni uporabi koristnih organizmov za biotično varstvo rastlin.

(3) Seznama iz prvega odstavka sta dostopna pri Upravi in na njenih spletnih straneh: <http://www.furs.si>.

II. POGOJI ZA VNOS, GOJENJE IN UPORABO KORISTNIH ORGANIZMOV

5. člen **(vnos, gojenje in uporaba koristnih organizmov)**

(1) Uporabnik lahko vnese, goji in uporablja koristne organizme z namenom zatiranja ciljnih rastlinskih škodljivih organizmov, če je strokovno in tehnično usposobljen.

(2) Šteje se, da je uporabnik strokovno in tehnično usposobljen za vnos, gojenje in uporabo koristnih organizmov, če:

- upošteva načela dobre kmetijske prakse, varstva okolja oziroma ohranjanja narave,
- ima primerno tehnično opremo za uporabo koristnih organizmov in
- izpolnjuje ostale pogoje iz tega pravilnika.

(3) Šteje se, da je uporabnik, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo in je tržni pridelovalec, strokovno in tehnično usposobljen, če izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka ter ima veljavno dokazilo o izpolnjevanju pogojev glede izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti v skladu s predpisi, ki urejajo fitofarmaceutvska sredstva.

6. člen **(vnos in uporaba tujerodnih vrst organizmov)**

(1) Za vnos in uporabo tujerodnih vrst organizmov na območju Republike Slovenije je potrebno pridobiti dovoljenje Uprave, ki se izda v soglasju z ministrstvom, pristojnim za ohranjanje narave, za enkratni vnos ali vnos, ki se izvede z večkratnimi, v naprej določenimi delnimi vnosi v obdobju največ petih let.

(2) Vlagatelj mora za pridobitev dovoljenja iz prejšnjega odstavka zagotoviti:

- strokovno odgovorno osebo, ki ima veljavno dokazilo o izpolnjevanju pogojev glede izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti v skladu s predpisi, ki urejajo fitofarmacevtska sredstva, ter je odgovorna za vnos, uporabo, spremljanje učinkovitosti in širjenja tujerodne vrste organizma;
- oceno tveganja vnosa za naravo, v skladu s predpisom o izvedbi presoje tveganja za naravo;
- program vnosa ali naselitve, iz katerega je razviden vnos tujerodne vrste organizmov glede na čas in količino;
- seznam prejemnikov oziroma uporabnikov tujerodne vrste organizma;
- dokazila, da je organizem namenjen uporabi za biotično varstvo rastlin z navedbo ciljnih organizmov in
- za tujerodne organizme, ki niso na seznamu iz 4. člena tega pravilnika, dokazila, da je organizem dovoljeno uporabljati vsaj v treh ekološko primerljivih evropskih državah, če se uporabljajo v enakem ali primerljivem ekosistemu.

(3) Če se seznam iz četrte alineje prejšnjega odstavka po pridobitvi dovoljenja spreminja ali dopolnjuje, je potrebno spremembe v pisni obliki sporočiti Upravi najkasneje do 31. marca za preteklo leto.

7. člen **(vsebina vloge za vnos in uporabo tujerodnih vrst organizmov)**

Vloga za pridobitev dovoljenja za vnos in uporabo tujerodnih vrst organizmov mora, poleg dokazil o izpolnjevanju zahtev iz prejšnjega člena, vsebovati zlasti še:

1. podatke o vlagatelju (osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež) in vrsti dejavnosti;
2. podatke o strokovni odgovorni osebi za vnos, uporabo, spremljanje učinkovitosti in širjenja tujerodne vrste organizma (osebno ime, kontaktni podatki in potrdilo o znanju iz fitomedicine);
3. v primeru, da je organizem pakiran ali formuliran kot komercialni proizvod: trgovsko ime komercialnega proizvoda z latinskim imenom organizma in ime proizvajalca oziroma zastopnika v Republiki Sloveniji;
4. vrsto in način uporabe glede na ciljni škodljivi organizem, zlasti podatke o:
  - a. koristnem organizmu (latinsko ime vrste, podvrste ali druge podenote in njegovo taksonomsko uvrstitev, biologija organizma, odnos do ciljnega organizma),
  - b. razvojni stopnji koristnega organizma (jajčece, ličinka, buba, odrasel osebek) oziroma fizikalni obliki,
  - c. ciljnem/ih organizmu/ih (latinsko ime vrste, podvrste in njegovo taksonomsko uvrstitev),
  - d. načinu uporabe glede na ciljni škodljivi organizem oziroma vrsto rastlin, ki jih škodljivi organizmi napadajo oziroma pridelave na prostem ali prostoru ločenem od narave,
  - e. najvišji predvideni količini uporabe organizmov na enoto pridelave,
  - f. času uporabe;
5. način pakiranja organizma pri transportu (opis pakiranja in odpornost embalaže pri transportu);
6. varnostni ukrepi pri uporabi, shranjevanju, transportu;
7. dokazila, da so izpolnjeni drugi predpisani pogoji glede prostorov, opreme in kadrov v skladu z 11. in 12. členom tega pravilnika.

8. člen **(gojenje koristnih organizmov)**

(1) Za profesionalno gojenje domorodnih vrst organizmov je potrebno pridobiti dovoljenje Uprave na podlagi vloge iz 9. člena tega pravilnika.

(2) Za gojenje tujerodnih vrst organizmov je potrebno pridobiti dovoljenje Uprave, ki se izda s soglasjem ministrstva, pristojnega za ohranjanje narave, na podlagi vloge iz 9. člena tega pravilnika in ocene tveganja gojitve za naravo, v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo presoje tveganja za naravo.

(3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena se lahko pridobi za več primerov gojitve hkrati, kadar isti vlagatelj goji organizme iste taksonomske kategorije pod istimi pogoji in na isti lokaciji v obdobju petih let od začetka gojitve.

9. člen **(vsebina vloge za gojenje koristnih organizmov)**

Vloga za pridobitev dovoljenja za gojenje koristnih organizmov mora vsebovati:

1. podatke o vlagatelju (osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež) in vrsti dejavnosti z navedbo pravno-organizacijske oblike in z organizacijsko shemo, ki prikazuje razporeditev odgovornosti in dodelitev nalog ter pooblastil za vse zaposlene in druge osebe, ki sodelujejo v postopku gojenja;
2. podatke o strokovni odgovorni osebi za gojenje koristnega organizma (osebno ime, izobrazba, delovne izkušnje in dodatna strokovna usposobljenost osebja, vključno z zunanjimi sodelavci);
3. oceno tveganja gojitve za naravo, v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo presoje tveganja za naravo, če želi vlagatelj gojiti tujerodne vrste organizmov;
4. protokol gojenja koristnih organizmov v skladu s 13. členom tega pravilnika;
5. dokazila, da so izpolnjeni drugi predpisani pogoji glede prostorov, opreme in kadrov, v skladu z 11. in 12. členom tega pravilnika;
6. dokazila o registrirani dejavnosti (kopija obvestila o identifikaciji in razvrstitvi po dejavnosti), če je dejavnost registrirana v tujini;
7. potrdilo o identifikaciji oziroma determinaciji koristnega organizma.

10. člen **(trženje koristnih organizmov)**

(1) Trženje koristnih organizmov je mogoče na podlagi dovoljenja iz:

- prvega odstavka 6. člena tega pravilnika ali drugega odstavka 8. člena tega pravilnika za tujerodne vrste organizmov, če vlagatelj pridobi ugodno oceno tveganja za naravo, ki presodi vpliv trženja,
- prvega odstavka 8. člena tega pravilnika za domorodne vrste organizmov.

(2) Vsako pakiranje koristnih organizmov za trženje mora biti ustrezno označeno, in sicer morajo biti razvidni zlasti podatki o:

- številki dovoljenja in organu, ki ga je izdal,
- koristnem organizmu (latinsko ime vrste, podvrste ali druge podenote in njegovo taksonomsko uvrstitev),
- razvojni stopnji koristnega organizma (jajčece, ličinka, buba, odrasel osebek) oziroma fizikalni obliki,
- ciljnim/ih organizmu/ih (latinsko ime vrste, podvrste in njegovo taksonomsko uvrstitev),
- načinu uporabe glede na ciljni škodljivi organizem oziroma vrsto rastlin, ki jih škodljivi organizmi napadajo oziroma pridelave na prostem ali prostoru ločenem od narave,
- najvišji predvideni količini uporabe organizmov na enoto pridelave,
- času uporabe.

(3) V primeru, da gre za domorodno vrsto, ki se za gojenje pridobi iz naravne populacije, je potrebno predložiti potrdilo, da je koristni organizem zdrav (ni okužen z mikroorganizmi oziroma napaden s hiperparaziti).

(4) Uporabniku morajo biti zagotovljena navodila za ravnanje pri transportu, hranjenju in uporabi ter navodila z varnostnimi ukrepi, če so potrebni.

III. POGOJI GLEDE PROSTOROV, OPREME IN KADROV

11. člen (pogoji glede prostorov in opreme)

(1) Oseba, ki želi koristne organizme gojiti z namenom uporabe ali trženja oziroma vnesti tujerodne organizme z namenom uporabe ali trženja oziroma se ukvarjati z raziskovalno dejavnostjo mora izpolnjevati pogoje glede prostorov in opreme iz tega člena.

(2) Prostori za opravljanje dejavnosti iz prejšnjega odstavka morajo biti zavarovani pred škodljivimi vplivi abiotičnih dejavnikov (vročine, vlage, pare, vibracij in podobnega) ter morajo biti redno vzdrževani.

(3) Vsa oprema, ki se uporablja za opravljanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena, mora biti enostavno dostopna in pravilno vzdrževana. Za pravilno uporabo opreme morajo biti na razpolago ustrezna pisna navodila in priročnik proizvajalca opreme.

(4) Za vse prostore in opremo se morajo izvajati primerni ukrepi, ki zagotavljajo red in čistočo.

(5) Prostori in oprema morajo zagotavljati primerne abiotične pogoje oziroma druge zahteve za optimalno shranjevanje koristnih organizmov, da se njihova življenjska doba ne skrajša oziroma se ne izgubi biotična aktivnost.

(6) Če se goji več organizmov, se morajo le-ti gojiti v med seboj ločenih prostorih, da ne prihaja do medsebojnih stikov in se za vsako vrsto organizma zagotovi njej primerne pogoje.

(7) Poleg izpolnjevanja zahtev iz drugega, četrtega in petega odstavka tega člena morajo biti prostori za opravljanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena za tujerodne organizme, urejeni tako, da se prepreči pobeg organizmov v okolje.

(8) Poleg izpolnjevanja zahtev iz tega člena morajo biti za raziskovalno dejavnost tujerodnih organizmov prostori in oprema v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za uvoz ali premeščanje določenih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov za poskusne, raziskovalne ali razvojne namene in za delo pri žlahtnjenju rastlin.

12. člen (kadrovske pogoje)

(1) Oseba, ki se ukvarja z dejavnostjo iz prvega odstavka prejšnjega člena, mora zagotoviti dostopnost dokumentacije, iz katere je razvidno naslednje:

- opis delovnih mest s specifikacijo strokovne izobrazbe, tehničnega znanja in izkušenj za vse osebe, ki rokujejo s koristnimi organizmi;
- da ima za opravljanje dejavnosti iz prvega odstavka prejšnjega člena, razen za gojenje, zaposleno (v delovnem ali pogodbenem razmerju) najmanj eno strokovno odgovorno

osebo z visoko strokovno izobrazbo biotehniške smeri ali osebo s strokovno izobrazbo biotehniške smeri z najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju varstva rastlin.

(2) Oseba iz druge alineje prejšnjega odstavka mora izpolnjevati pogoje glede izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti v skladu s predpisi, ki urejajo fitofarmacevtska sredstva.

(3) Za raziskovalno dejavnost tujerodnih organizmov morajo biti izpolnjeni kadrovske pogoji v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za uvoz ali premeščanje določenih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov za poskusne, raziskovalne ali razvojne namene in za delo pri žlahtnjenju rastlin.

13. člen **(protokol gojenja koristnih organizmov)**

(1) Oseba, ki se ukvarja z gojenjem koristnih organizmov z namenom trženja, mora izpolnjevati pogoje glede prostorov, opreme in kadrov v skladu z 11. in 12. členom tega pravilnika ter imeti izdelan protokol gojenja koristnih organizmov.

(2) Protokol gojenja koristnih organizmov mora vsebovati najmanj naslednje podatke:

1. lokacije na katerih se izvaja gojenje (naslov lokacije);
2. seznam gojenih koristnih organizmov;
3. za vsak koristni organizem latinsko ime organizma in način uporabe za biotično varstvo rastlin, ter zlasti podatke o:
  - a. koristnem organizmu (latinsko ime vrste, podvrste ali druge podenote in njegovo taksonomsko uvrstitev, biologija organizma in odnos do ciljnega organizma),
  - b. obliki koristnega organizma, primerni za uporabo (razvojna stopnja ali fizikalna oblika) z opisom medija za ohranjanje in nanos,
  - c. ciljnem/ih organizmu/ih (latinsko ime vrste, podvrste in njegovo taksonomsko uvrstitev),
  - d. načinu uporabe glede na ciljni organizem oziroma vrsto rastlin, ki jih ciljni organizem napada oziroma pridelave na prostem oziroma prostoru ločenem od narave;
4. postopek gojenja oziroma navodila za izvajanje gojenja koristnih organizmov in sicer za vsako vrsto organizma;
5. način pakiranja organizma pri transportu (opis pakiranja in odpornost embalaže pri transportu);
6. varnostni ukrepi pri gojenju, uporabi, shranjevanju, transportu.

(3) Protokol gojenja mora vzdrževati strokovna odgovorna oseba, ki jo imenuje oseba iz prvega odstavka tega člena. Strokovna odgovorna oseba mora protokol overiti z oznako tekoče verzije, datumom in podpisom.

(4) Protokol gojenja mora biti na razpolago vsem, ki sodelujejo v postopku gojenja, Upravi in fitosanitarnemu inšpektorju pri izvajanju inšpekcijskega nadzora.

- (5) Protokol gojenja mora določiti postopke:
- ravnanja za primere, ko strokovni ali drugi delavci ravna v nasprotju s protokolom in tako ravnanje negativno vpliva na varstvo okolja oziroma ohranjanje narave ali na poslabšanje biotične aktivnosti gojenih organizmov ter
  - postopke ravnanja v primeru pritožb in sporov.

14. člen

(vodenje evidenc)

(1) Osebe, ki se ukvarjajo s profesionalnim gojenjem koristnih organizmov ali z gojenjem tujerodnih organizmov, morajo voditi evidenco o količinah koristnih organizmov, ki so bile vzgojene, vnesene, prodane oziroma prepuščene tretjemu, in o tem najpozneje do 31. marca za preteklo leto obvestiti Upravo.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka se mora voditi ločeno po vrstah koristnih organizmov ter mora vsebovati najmanj naslednje podatke:

- osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe ali firmo in sedež pravne osebe iz 7. oziroma 9. člena tega pravilnika, sedež, kjer se izvaja dejavnost in leto, za katero se vodi evidenca,
- latinsko ime koristnega organizma oziroma trgovsko ime komercialnega proizvoda,
- količina, ki se vzgoji, kupi ali proda (merska enota, število),
- tržena količina glede na gojenje, glede na vnos iz držav članic EU ali vnos iz tretjih držav.

15. člen (svetovanje, oglaševanje ali priporočila)

Svetovati, oglaševati ali priporočati se sme le uporaba koristnih organizmov, ki jih določa ta pravilnik.

IV. IZJEME

16. člen (izjeme)

Uprava lahko, v soglasju z ministrstvom, pristojnim za ohranjanje narave, izda dovoljenje za vnos in uporabo tujerodnih vrst organizmov, ki niso na seznamu koristnih organizmov tega pravilnika, za namen biotičnega varstva rastlin za znanstvene in raziskovalne organizacije, če jih uporabijo za poskusne, raziskovalne ali razvojne namene, in sicer na podlagi ocene tveganja za naravo, v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo presoje tveganja za naravo, da poseg v naravo ne ogroža naravnega ravnovesja ali biotske raznovrstnosti in predpisi, ki določajo pogoje za uvoz ali premeščanje določenih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov za poskusne, raziskovalne ali razvojne namene in za delo pri žlahtnjenju rastlin.

V. KONČNA DOLOČBA

17. člen (uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Marija Lukačič I.r.
Ministrica
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano

Soglašam!

Janez Podobnik I.r.
Minister
za okolje in prostor